

SLOVENSKI NAROD

z njega vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 20 30 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davki posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvo: Knafljeva ulica št. 5, priljubje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Ob pričetku rednega zasedanja Narodne skupščine

Dne 20. oktobra se mora vsako leto po določbi ustave sestati Narodna skupščina na redno zasedanje. Naša Narodna skupščina se je torej avtomatično otvorila ta dan k rednemu zasedanju in si za novo parlamentarno leto izvolila novo predsedstvo. Danes se je izvršila tudi slovesna otvoritev s prečitanjem kraljevega ukaza.

Občinstvo gleda na te dogodke dovolj malomarno. Naša Narodna skupščina je izgubila mnogo svojega ugleda in že davno prebivalstvo ne gleda nanjo z onim spoštovanjem in z zaupanjem kot bi bilo treba, ali boljše; kakor je bilo nekdanj. Skupščina je poglavitni del svojega ugleda zapravila.

Ta degradacija parlamenta in njegovega pomena ni morda naša specijalita, marveč je običajni pojav evropskega političnega življenja, je naravna karakteristika naše dobe. V večini evropskih držav se pojavljajo izredno množični posamezniki in celo velike politične skupine ter stranke, ki jim je omalovaževanje parlamenta načelo in program. Odpraviti hočejo parlamentarizem in ga nadomestiti z nečem bolj šibkim, kar predstavlja po njihovem mnenju močna vlada s preciziranim delovnim programom. V javnem mnenju imajo ti antiparlamentaristi obilo zaslombe, zato je razumljivo, da so se pričeli organizirati domala v vseh evropskih državah.

Kaj je vzrok, da je danes občinstvo tako nezaupno napram parlamentom in parlamentarizmu, o tem smo si sedaj precej na jasnem. V povojni dobi je nešteto problemov, ki zahtevajo nagle, naravnost nujne rešitve; to so problemi, ki posegajo v vsakdanje potrebe, stiske in težave sodobnega človeka. Sprožila jih je vojna katastrofa, katere posledice so položile pred parlamente toliko poslov, kakor jih ni imelo nikdar poprej ljudsko zastopstvo. Povojni parlamenti bi morali tedaj delati mnogo hitreje in intenzivneje, nego so delali pred vojno. Človek živi že sam po sebi po vojni bolj naglo in nervozno nego poprej in pričakuje ter zahteva od parlamenta prav tako hitrejšega delovanja.

Baš tu pa pričenja kriza. Parlamenti povojne dobe niso v skladu z duhom časa, delujejo počasi kakor nekdanj ali morda še počasneje, daji jim povojne razmere nalagajo mnogo večje posle nego nekdanj. Zato je nastalo tolikšno nesoglasje med duhom časa med javnim mnenjem in delovanjem parlamenta, nesoglasje, ki pri nas gotovo ni manjše nego drugod.

Ob otvoritvi rednega zasedanja Narodne skupščine se samo od sebe javlja vprašanje, ali se bo naš parlament še pravočasno zavedel svoje naloge. Dosedanje njegovo delo je bilo nedelo; politične intrige in brezplodne borbe med obojnostmi, strujami in strankami mu niso dale, da bi se v oni meri lotil poslov, kakor zahteva od njega celokupna politična javnost v državi. Rešil ni niti malega dela najaktualnejših problemov. Ali bo novo zasedanje plodnejše? Abnormalna rešitev vladne krize, ki je bila nekakša overtura k otvoritvi rednega zasedanja, je slab predznak za delovanje skupščine v novem političnem letu.

Rumunsko - italijan. trgovinska pogodba

— Bukarešta, 22. oktobra. Iz poročila o vsebini italijansko-rumunske trgovske pogodbe izhaja že vnaprej, da bo pogodba obsegala vse tiste zahteve, ki jih postavlja Mussolini pri sklepanju trgovskih pogodb. Pogodba bo vsestransko merkantilna in mora Italiji garantirati pozitivne ugodnosti. Rumunija je dolžna postati glavni konzument italijanskih proizvodov. Gre predvsem za tekstilne proizvode italijanske industrije (volneno, bombaževino in plat. blago). Drugi glavni predmet italijanskega izvoza v Rumunijo bodo avtomobili in manjši motorji, s katerimi Italija z uspehom konkurrira s Francijo. Italija si bo na drugi strani zagotovila eksploatacijo rumunske nafte, da se s tem odkrija ameriške odvisnosti. Italijanska vlada upa, da bo dobila v Italiji velike koncesije in da ji bo dovoljeno postaviti lastne rafinerije nafte. V to svrhu bo ustanovljena italijansko-rumunska banka z osnovno glavnico 200 milijonov lir. Največja zapreka italijansko-rumunskim trgovskim odnosom je sedaj rumunski tarifni sistem. Italija bi rada v tem oziru zavzela izjemni položaj. Tako v Italiji kakor v Rumuniji se vrše velike priprave za ta trgovinska pogajanja, ki prično oficijelno januarja 1927.

Slovesna otvoritev Narodne skupščine

Na kratki, komaj desetminutni seji je bil prečitan kraljev otvoritveni ukaz. — Zanimanje za popoldansko sejo zakonodajnega odbora

— Beograd, 22. oktobra. Seja Narodne skupščine je bila danes otvorjena točno ob 11. dopoldne. Radi obojlosti ministrskega predsednika je otvoril skupščino njegov namestnik zunanji minister dr. Ninčić, ki je prečital sledeči kraljevi ukaz:

«Mi Aleksander I. po milosti božji in volji naroda kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev smo, na predlog predsednika našega ministrskega sveta, na temelju člena 52. ustave in po posvetu z našim ministrskim svetom odredili in odrejamo, da se zasedanje Narodne skupščine, sklicane na redno zasedanje dne 20. oktobra 1926., otvori 22. oktobra 1926. s citanjem tega ukaza. Predsednik našega ministrskega sveta naj izvrši ta ukaz.

Topola, 21. oktobra 1926.

Aleksander s. r.

Poslanci so poslušali kraljev ukaz o otvoritvi rednega zasedanja Narodne

Pašić hoče še čakati

Zbira šele informacije in nikomur ne pove svojega mnenja. — Njegovi prijatelji so zato odložili napovedano akcijo. — V finančni odbor so skoro vsi klubi delegirali dosedanje člane.

— Beograd, 22. oktobra. Danes ob 10. dopoldne se je vršila seja radikalnega kluba. Takoj v začetku se je videlo, da obstojajo med poslanci velika nesoglasja. Stvorile so se razne gručice, ki so živahno razpravljale o političnem položaju ter o razmerah v stranki in se medsebojno ostro pobijale. Prišlo je do precej burnih prizorov. Očitki so padali na to in ono strano, slišale so se tudi žaljivke. Nikola Pašić je tudi danes ostal v svojem stanovanju, kjer nadaljuje posvetovanja s svojimi prijatelji o političnem položaju ter o dogodkih v stranki in v državi, ki so se odigrali za časa njegove odsotnosti v inozemstvu. Pašić zbira šele informacije ter bo svoje stališče po vsej priliki še prikrival klubu in javnosti, dokler se mu ne bo zdelo, da je prišel pravi trenutek Radi tega so se držali tudi

njegovi ožji pristaši danes v radikalnem klubu in na seji Narodne skupščine nekam rezervirano in niso posegali v tok razprave ter v postavljanje kandidatov za finančni odbor Narodne skupščine, čeprav se je sinoči trdilo, da bodo pašićevci nastopili s svojimi kandidaturami in da bodo za predsednika finančnega odbora kandidirali bivšega finančnega ministra dr. Stojadinovića, ki je odločen nasprotnik sedanjega ministra dr. Perića. Radikalni klub je zato postavil za kandidate dosedanje člane finančnega odbora, tako da ostane vse pri starem. Predsednik finančnega odbora bo zopet univ. prof. dr. Jovan Radolić.

Tudi Radićev poslanski klub je imel ob istem času sejo, na kateri so bile odobrene zopetne kandidature dosedanjih članov finančnega odbora.

Radikalni o vstopu SLS v vlado

Zanimiva poročila »Vremena«. — Uzunović želi vstopa, noče pa nuditi nič koncesij in zahteva resignacijo na avtonomijo. —

— Beograd, 22. oktobra. Današnje »Vreme« objavlja na prvi strani v poročilu o političnem položaju daljše informacije o vprašanju vstopa dr. Korošca v vlado. Izvajanja »Vremena« so zanimiva že radi tega, ker je znano, da pripada list glede notranje politike takozvanemu radikalnemu centru, odnosno dr. Srškiću, ki je zadnje dni glavni posrednik med sedanjo vlado in slovenskimi klerikalci. List ugotavlja, da zanima vstop SLS v vlado vso javnost. Odnosaji med SLS in radikalno stranko so postali v zadnjem času nadvse pristrani. Dr. Korošec se je odpovedal svoji dosednji ostri opoziciji, kar potrjuje, da hoče vstopiti v stike z vlado. Glavne zapreke sedelovanja so poprej prihajale od strani Stepana Radića, ki je bil zavzel napram dr. Korošču zelo sovražno stališče. Sedaj se je to spremenilo in Radić se sam zavzema za vstop SLS v vlado.

»Vreme« pozdravlja sodelovanje klerikalcev v vladi, ker bi to sodelovanje stabiliziralo sedanjo koalicio ter omogočilo svečano kronanje Nj. Vel. kralja. List smatra, da ni več načelnih zaprek za tako sodelovanje, edini, ki ovirajo vstop v vlado, so sami poslanci SLS, ki se še niso odločili. Dr. Korošec smatra, da še ni prišel ugoden trenutek. Njegovi ljudje ne verujejo, da je sedanja vlada stabilna ter dvomijo v to, da bi njih takojšen vstop uvrstili vlado. Po njihovem mnenju je potrebno, da razčisti sedanja vlada najprej odnose v svojih klubih, kar je odvisno od Nikole Pašića in Stepana Radića. V tej zvezi svetuje »Vreme« Nikoli Pašiću, naj se omeji na reorganizacijo stranke ter na nasvete vladi. Kljub temu priznava »Vreme«, da je položaj še vedno nejasen, ker Pašić še vedno ni odkril svojih načrtov. Vse zavisi od tega, kaj bo storil Pašić in kako se bodo razvile razmere v narodno-radikalni stranki.

»Vreme« objavlja razvnetega se uvodnik o vstopu klerikalcev v vlado. Uvodničar ugotavlja, da je stvarno radikalno-radličevska koalicio utrjena. Današnja večina je dovolj močna in sposobna, da dela v parlamentu in zato je s te strani nepotrebno raz-

širjenje sedanje koalicije z dr. Korošcem. Uvodničar pa meni, da bi bili s Koroševim sodelovanjem državni interesi bolje zaščiteni, ker bi njegovo sodelovanje pomenilo zelo važen politično-psihološki moment sodelovanja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vendar je to sodelovanje mogoče le pod pogojem, da se SLS popolnoma odpove svojim dosedanjim partikularističnim in avtonomističnim težnjam. To zahteva uvodničar »Vremena« izrecno in postavlja kot kondicio sine qua non za vstop SLS v vlado. Končno zavrta mnenje, da bi klerikalci vstopili v vlado kot nekaki predstavniki večine Slovencev. Ta princip je treba zavreči. Vlada in koalicio se sestavljajo in tvorijo samo na podlagi parlamentarnih večin. Kombinacije se delajo s stališča edinstva ter politične smotnosti. Vsi drugi argumenti bi zapeljali našo državo v težko notranjo krizo.

Vzorno gospodarstvo pri železnici

Nove vozove morajo popravljati

— Sarajevo, 22. oktobra. Tukajšnja železniška direkcija je prejela na račun reparacij iz Nemčije 8 novih osebnih in 20 tovornih vozov. Vozovi so bili takoj izročeni v promet. Ugotovilo pa se je, da tovorni vozovi ne odgovarjajo potrebam in da je zato železniška direkcija v Beogradu sklenila preurediti tovorne vozove. Ko je glavna železniška direkcija v Beogradu naročevala vozove za ozkotirne železnice, se sploh ni informirala pri strokovnjakih. Vsled tega so prispeli iz Nemčije tako slabi vozovi, da se ne dajo uporabiti. Sarajevska direkcija je zato prisiljena, da odda nove vozove v popravilo.

KULTURNI BOJI V MEHIKI

— Mehika, 22. oktobra. Odnosaji med vlado in cerkvijo so se poostrili. Vlada je odredila dalekosežne redukcije katoliškega sveštinstva.

Triglav zahteval zopet novo žrtev

V Vratih se je ponesrečil Josip pl. Gorjup. — Odšel je pred tednom dni sam v gore in se ni več vrnil. — Dosedaj so ga iskali brezuspešno

Velikašni Triglav, kljub svoji neusmiljeni mrkosti vedno tako privlačen, je zahteval te dni v Vratih novo drago žrtev. Življenje nadebnega mladega moža. Sprejel je v svoj skalnati objem znanega lovca in lovskega slikarja Josipa pl. Gorjupa, ki je zapečatil z življenjem svojo veliko ljubezen do naših divnih gor.

V četrtek popoldne se je odpeljal Josip Gorjup z vlakom do Mojstrane, kjer je prenočil v hotelu »Triglav«. Zgodaj zjutraj je nato odšel v petek ob idealno lepem jesenskem vremenu v Vrata. Bil je dobre volje in se je iz srca veselil na užitek, ki ga čaka. Seboj je imel tudi mapo, da bi v skalah skiciral divje kose, ki jih je slikal s posebnim veseljem. Zvečer se je hotel vrniti v Kranjsko goro, kjer si je že tudi naročil sobo.

V Kranjsko goro Gorjupa zvečer ni bilo in tudi ne v soboto ter v nedeljo. Začeli so se bati zanj in v ponedeljek so ga hoteli iti iskat. V tem pa se je vreme spremenilo; v dolini je začelo deževati, v gorah po snežiti. Razsajali so tudi močni viharji, tako da na rešilno akcijo ni bilo misliti.

Dognati je bilo mogoče le toliko, da je prišel Gorjup v petek okrog 9. dopoldne v Vrata, kjer se je legitimiral služajno se tam nahajajočemu vojaškemu oddelku in se nekaj časa razgovarjal s častnikom, kateremu je pripovedoval, da gre iskat in risat gamze. Takoj nato je odšel in izgubil za ovinkom. Od taktar ga ni videl nihče.

Včeraj je odšla iz Kranjske gore v

Vrata patrolja lovcev, ki ponesrečenca sicer ni našla, vendar pa ugotovila vsaj približno smer, v katero je odšel. Radi snežnega meteža se je morala patrolja vrniti. Jutri odide iz Kranjske gore in Mojstrane nova rešilna ekspedicija, sestavljena iz najboljših lovcev, samih dobrih plezalcev. Poskusila bo prodrati v skalovje in poiskati ponesrečenca. Ker je zapadlo v teh dneh precej snega, bo delo nevarno in težavno. Vendar pa se lovci nadejajo, da bodo ponesrečenca kljub temu našli, ker je, kakor omenjeno, znana približna smer, v katero je krenil.

Žal ni nobene nade več, da bi bil Gorjup še pri življenju, ker so poizvedbe pri italijanskih mejnih stražah ugotovile, da državne meje ni prekorachil. Treba je zato računati z žalostnim dejstvom, da se je ponesrečil in da je zahteval mrki Triglav njegovo življenje.

Josip Gorjup je bil sin znane narodne Gorjupove rodbine na Reki. Bil je edini moški potomec in je kot tak upravljal vse rodbinsko imetje. Zivel je večinoma v Ljubljani, kjer so ga vezale tesne rodbinske vezi in kjer si je pridobil radi svojega simpatičnega nastopa splošne simpatije svojih znancev. Z njegovimi nesrečnimi svojci sočustvuje v teh težkih dneh širok krog prijateljev in znancev; sočustvujejo pa tudi tisoči in tisoči naših turistov, ki globoko umevajo pokojnikovo ljubezen do njim vsem tako ljubih gorskih velikánov in jih tem bolj boli, da je moral plačati zopet eden med njimi svojo ljubezen z življenjem.

Nenavadne vremenske spremembe

Zadnja dva dneva beležijo meteorološki aparati izredno močan vremenski preokret. Barometer rapidno pada. Že v sredo 20. t. m. je začel močno padati, a tudi ob večerju na danes zjutraj je zaznamovali precejšen padec barometra je v tem času padel kar za 11.3 mm. Meteorologi tolačijo ta nenavadni vremenski preokret tako, da povzroča rapidno padanje barometra v naših krajih zelo nizki zračni tlak, ki vlada v Tiroskem morju. Iz Trsta javljajo, da je tam morje zelo razburkano.

Danes ponoči je sledila občutna vremenska sprememba. Okoli treh zjutraj se je razlil nad Ljubljano in okolico, kakor tudi nad Gorenjsko močan, skoraj nad eno uro trajajoč naliv, ki sta ga spremljala grom in blisk. Naliv je približno trajal, kakor beležijo aparati, od 2.20 do 4.40 zjutraj. V tem času, ko je najbolj besnela nevihta, je padlo 9.7 mm padavine. Od 7. snoči pa do danes 7 zjutraj pa je padlo 19.7 mm padavin. Težki naliv v Ljubljani in okolici ni povzročil sicer velike škode, pač pa so gosti in močni curki klatilj z drevoja jesensko orumenelo listje. Ljubljanski parki in drevoredi so bili zjutraj čisto spremenjeni in pokriti z rumenim jesenskim listjem. V Zvezdi in Tivolskem parku je naliv sklatil z divjih kostonjev skoraj ves kostonj, tako da so danes imeli nabiralci kostonja prav lahek in dober posel. Tudi v Rožniškem gozdu je drevje oropano svoje letne obleke. Na tleh leži vse polno pravega kostonja, ki so ga že dopoldne otroci prav marljivo pobirali.

Aparati meteorološkega zavoda na univerzi so danes zjutraj beležili sledeče vremensko stanje:

Ob 7 zjutraj: barometer 747.3, termometer +12.9°C, vlaga 89%.

Ob 8 zjutraj: barometer 747.3, termometer +13.2°C, vlaga 89%, oblačnost 10. Barometer je v četrtek ob 7 zjutraj kazal 758.6. Zanimivo je bilo danes zjutraj opazovati nenavaden vremenski pojav. Nad Ljubljano so se podili od jugozapada proti severu gosti, raztrgani oblaki. Vsak trenutek se je vili curek obenem pa je vel izredno tople jugozapadni, tako da je bilo mestoma prav soparno.

Stari poznavalci in opazovalci vremena zatrjujejo, da takih skokov barometra in tako velikih padcev in diferenc ne pomnijo od leta 1895 dalje, ko so pri nas vladale velike vremenske katastrofe.

Vremenska hišica v Zvezdi je danes dopoldne kazala naslednje vremensko stanje: (aparati drugače ne funkcionirajo z vso preciznostjo in sigurnostjo). Ob 10. dopoldne: barometer 747, termometer +13.5°C. Opoldne: barometer 747, termometer +14.5°C.

Darujte za dijaške kuhinje

ZGRADBA POŠTNE HRANILNICE V LJUBLJANI

— Beograd, 22. oktobra. Poštni minister je odobril potrebne kredite za zgradbo stavbe Poštne hranilnice v Ljubljani ter odredil, naj se z delom takoj prične.

LAHKA OBOLEST RUMUNŠKE KRALJICE

— Newyork, 22. oktobra. Rumunska kraljica Marija se je vsled naporov zadnjih dni lahko prehladila. Kraljica se je peljala v velikem dežju v kadetnico ter se spotoma prehladila.

POVRATEK POSL. HLINKE

— Praga, 22. oktobra. Včeraj se je vrnil vodja slovaške ljudske stranke posl. Hlinka z večmesečnega potovanja po Združenih državah. Na postaji so mu pristaši priredili svečan sprejem in ga navdušeno pozdravljali.

NEMŠKI DNEVNIK V PARIZU

— Pariz, 22. oktobra. Pred tremi dnevi je začel izhajati prvič po svetovni vojni nemški dnevnik »Neue Pariser Zeitung«. V prvi številki piše francoski minister trgovine Bokanovski, da je francoska vlada prepričana, da ni mogoča gospodarska obnova Evrope brez sporazuma med Francijo in Nemčijo.

ČSF IN MEDNARODNI JEKI ENI TRUST

— Praga, 22. oktobra. Včeraj se je vsilila zaključna konferenca čeških železaren glede pristopa k mednarodnemu železnemu kartelu. Vprašanje pristopa čeških železaren k temu kartelu je bilo radi nesoglasij s predloženimi pogoji odloženo na nedoločen čas.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Efekt: 7% invest. posoj. 1921 72—72.75; 2½% drž. rente za šteto 314—315; Ljubljanska kreditna 150, Hrvatska eskomptna banka 100—101, Kreditna banka Zgb. 100—101, Hipotekarna banka 55½—56, Jugobanka 92½—93, Prašteditona 865—870, Drava d. d. Osijek 300, Sečerana, Osijek 450—455, Isis d. d. 44—45, Nihag 12, Gutman 230—260, Slaveks 100—105, Slavonija 31½—32, Trboveljska 307½—310, Union, paromlin 295—300, Vevče 102.

Devize: Wien 797.50—800.50, Berlin 13.48—13.51, Italija 242.22—244.22, London 274.40—275.20, Newyork ček 56.45—56.65, Paris 171—173, Praga 167.40—168.20, Curiah 10.9275—10.9575.

INOZEMSKE BORZE.

— Curiah: Beograd 9.1475, Pariz 15.55, London 25.1475, Newyork 518.625, Milan 22.60, Prag 15.3425, Dunaj 73.0625. — Trst: Beograd 40.25—40.75, Pariz 68.50—69.25, London 111.25—111.85, Newyork 22.95—23.10, Praga 67.80—68.30, Curiah 442—445, Dunaj 322—326.

To in ono

S trnkom je kradel denar

Prebivalstvo Brna je vznemirjal zadnje čase neznanec, ki je na zelo originalen način kradel razne drobnarije, najraje seveda novčanice, ure, prstane in druge manjše dragocene predmete. Možno si je pomagati pri svojem poslu s trnkom, ki ga je metal skozi odprta okna v izlozbe ali privatna stanovanja in lovil dragocenosti kakor ribič ribe. Dan za dnem so prihajale na policijo ovadbe in vse prizadevanje kriminalnih organov, da bi modernega ribiča izsledili, je bilo zaman. Šele te dni je prišel mož v roke pravice.

V ponedeljek se je zglasil v neki hiši neznanec, ki je šel po vseh hodnikih in opazil, da je kuhinjsko okno nekega stanovanja odprto. Na mizi v kuhinji je ležala denarnica in neznanec se pri pogledu na njo ni mogel premagati. Hitro je vrzel trnek in že je vkekel denarnico k sebi. Bil je v ribiški stroki izborna podkovana. Tisti hip je pa stopila v hišo raznašalka novin in založila čudnega ribiča pri poslu. Slučajno ga je poznala osebno. Neznanec je z ukradenim denarnico hitro pobegnil, toda raznašalka ni dolgo pomišljala, kaj bi storila. Ošla je na policijo in povedala, da se piše originalni ribič Karol Kral. Policiji je izdala tudi njegovo stanovanje, kjer je našla policija celo skladišče denarnic, več srebrnih ur in drugih dragocenosti, ki jih je naložil Kral s pomočjo trnka. Može so aretirali in izročili sodišču. Priznal je, da je izvršil na ta način nad 40 tatvin in da niti sam ne ve, kje vse je ribaril.

Zločinec v fraku

Te dni se je pariška javnost zanimala za angleškega trgovca Wattsa, sina sodnega uradnika v Folkestonu. Šlo je namreč za drzno sleparijo z dragulji. Watts je posetil opevovano trgovino draguljarja Packerja v Regent Streetu, kjer je izbral in kupoval razne dragocenosti. Nekega dne je stopil v omenjeno trgovino v spremstvu ge Kensingtonove, ki ji je kupil diamantne uhane za 178 šterlingov. Ta dama je bila pred njegovo osebno tajnica, ko je Watts vodil svoje trgovske posle na Estonskem. Pozneje se je poročila s kapitonom Kensingtonom in Watts ji je dal bogato poročno darilo. Nedavno je Watts zbolel in Kensingtonova mu je stregla. V zahvalo ji je kupil uhane. Potem se je brez njene vednosti vrnil v trgovino in izjavil, da mu je kapitan Kensington naročil, naj kupi v njegovem imenu dragocen ovratnico in diamant. Ker je bil Kensington stalni odjemalec, je draguljar brez obotavljanja izročil Wattsu diamant za 165 šterlingov in ovratnico za 1050 šterlingov oboje seveda na kredit.

Po prvi posrečeni slepariji se je lotil Watts druge. Zopet se je pojavil pri draguljarju in ga nagajal, da prihaja v imenu nekega ekscentričnega gospoda, ki bi rad kupil dva največja diamanta v vrednosti 30.000 šterlingov. Draguljar je odgovoril, da tako dragih diamantov nimajo, pač pa bi mu lahko postregel z ovratnico, vredno 14.500 šterlingov. Watts je hotel seveda ovratnico vzeti, češ, da jo mora pokazati svojemu bogatemu znanцу, toda draguljar je ni hotel dati. Zato sta se domenila, da prinese draguljar ovratnico zvečer v neki hotel, kjer ga bo Watts čakal. Iz hotela bi se odpeljala h kupcu. In naivni draguljar mu je res nasedel. Prišel je v hotel, kjer je hotel Watts še enkrat ogledati ovratnico. Držal jo je baš v roki, ko ga je nekdo poklical na telefon. Hitel je z

ovratnico k telefonu in se seveda ni več vrnil. Draguljar ga je zaman čakal. Watts je bil oblečen zelo elegantno. Nosi bil frak in cilindar. Najel si je avto-taks in plačal soferju dvojno vozno, da ga je hitro odpeljal na letališče. Spetoma se je ustavil na pošti in poslal ovratnico svoji ljubici Kensingtonovi v Plymouth. Istočasno ji je brzojavil, naj mu pošlje dragocenosti v neki pariški hotel, kjer se namerava ustaviti.

Na letališču si je najel privatni aeroplan in odletel v Pariz. Drugo jutro je bil Watts že v Parizu. Še istega dne se je hotel vrniti z aeroplanom v London. Toda draguljar je ta čas ovadil rafiniranega pustolovca policiji in tako so Wattsa aretirali. Preiskava je dognala, da je mož zadnje čase rad popival. Pred tatvino draguljev se je napil šampanjca.

NOGAVICE

najboljše, najtrpežnejše, zato nalcenejše

Usodna ljubezen filmske zvezde

Smrt znamenitega filmskega igralca Rudolfa Valentina je baje najbolj potrla drugo filmsko znamenitost — Polo Negri. Pola Negri je bila zadnja Valentinaeva nevesta in njegova smrt jo je tako potrla, da nima nikjer obstanke. Baje od žalosti ne more niti spati, niti jesti. Pola Negri pripoveduje, da je hotela nastopiti še v enem filmu, potem pa obesiti filmsko umetnost na klin ter se posvetiti vzgoji dece, po kateri je pokojni Valentino zelo hrepenel.

Zanimive podatke iz življenja Pole Negri priobčujo »Chicago Evening American«. Smrt je bila Poli vedno za petami, piše omenjeni list. Vsi, ki jih je ljubila, so umrli. L. 1912 je nastopala Pola Negri v Rusiji v carskem baletu. Takrat je bila stara šele 16 let in sam car je občudoval njeno ljubezen. Čez pet let je bil car umorjen. V carskem baletu se je seznanil s Polo nekim znamenitim ruski slikar. Začel jo je portretirati in predno je bil portret končan, sta se zaročila. To je bila njena prva ljubezen. Ljudje so že govorili o poroki, ko je žena naenkrat obolela. Pola je zapustila carski balet da bi mogla ženinu streei. Kmalu je slikar v njenem naročju umrl. Tudi ta dogodek kaže, da je bila smrt Poli Negri vedno za petami.

Pozneje se je zaljubil v Polo slavni poljski igralec Solski. Umrl je kmalu potem, ko sta začela govoriti o poroki. Pola se je pozneje seznanila z drugim znamenitim poljskim igralcem Kazimirjem Kaminskim, ki je padel v svetovni vojni. Za časa vojne je bila Pola Negri usmiljena sestra. Stregla je v bolnici ranjenecem in tu se je zaljubil v njo neki mladi zdravnik, ki ga je ubila na bojišču granata. Končno se je Pola poročila z grofom Domskim, ki je na kmalu po poroki umrl.

Naposled se je seznanila s pokojnim Valentinom. Novinarjem je priznala, da ga iskreno ljubi in da je po njenem pre-

pričanju najlepši mož na svetu. A kmalu je nastopila koščena žena, ki je uničila njeno srečo. Blizu Pariza stoji grad, kjer sta hotela Pola in Valentino preživeti medene mesece. Zdaj je grad prazen, a prazen je tudi Polino srce.

Dežne plašče

u ožene iz sloviti angleških tovarnen si more za mal denar prav vsak nabaviti pri

Drago Schwab Ljubljana

Volja premaga bolezen

Znani lekarnar Emil Coné, ki je letos umrl, je bil navdušen pristaš teorije, da je mogoče z voljo izleciti večino bolezni. Trdil je, da zadostuje, ako bolnik dvajsetkrat na dan ponovi formulo: Dan za dnem se moje zdravstveno stanje boljša, pa začne bolezen že čez nekaj dni pojmajati.

O tem, da je mogoče na bolezen in bolečine pozabiti, pripoveduje znana češka igralka Ema Svandova-Kadlecova. V kolikor ne gre za bolezen, ki je zadel živčni sistem in lomi našo nadvlado nad podzvestjo, se da pri delu nerazpoloženje premagati. Znani so mi primeri, pravi Svandova, da je igralec nastopil na odrs s težko fizično boleznijo, ki je pa med igro sploh ni čutil. Šele po predstavi ga je premagala. Često se spominjam igralko Vojana. Tri mesece pred smrtjo sem ga videla v vlogi Hamleta. V enem večeru se je postal za 20 let. Kot mladenič je nastopil, kot starec z globokimi brazdami na obrazu je zapustil oder. Kako neverjetno moč ima nad igralcem njegova umetnost, sem se pričela v Vojanovi vlogi Smrti Pavla T. Ko je šel po stopnicah na oder se mu je poznala fizična slabost. Žile na vratu so se mu napele, lovil je sapo in besede s katerimi je začel svojo vlogo, toda kmalu se je slabost umaknila in Vojan je igral tako, kakor da je popolnoma čil in zdrav.

Uničujoča sodba o Čarlstonu

Se noben moderni ples razur prvega šimija ni dvignil toliko prahu, kakor sedanjí Čarlston. Debat o njem so stalno na dnevnem redu in o ekscentričnem plesu so podali svoja mnenja že ugledni znanstveniki, zdravniki, pedagogi itd. Čarlston ima po vsem svetu mnogo privrženec, zdi se pa, da tudi mnogo sovražnikov. Morda najbolj zagrižen njegov nasprotnik pa je angleški pastor Rogers iz Bristol. Ta je izrekel o plesu naravnost uničujočo sodbo, katero je objavil v nekem mesečniku Gospod pastor motivira vzrok svojega nasprotja do Čarlstona tako-le: »Jaz za svojo osebo še nisem videl večj neumnosti. Plesna dvorana ni več podobna plesni dvorani, ampak blaznici. Plesni parčki se zde kot blazneži ali kot tola opice, ki stojte na žarečem oglju in zato ne morejo mirno stati. Ljudje, ki se navdušujejo za Čarlston, so abnormni. Njih mnenje je zapreka poštenemu plesu. Ali ste morda že videli mladeniča v širokih oksfordskih hlačah plesati Čarlston? Zdi se, kot bi divjal silen vihar v njegovih hlačah in jih zaganjal semtertja. Boli me, ko vidim kaj takega! Kdor ljubi lepoto, bo raje umrl predno bi prišel v stik s Čarlstonom. Ta ples je histeričen! Je ogaben! Smrdi! Fu, odprite okna!»

Zalega tudi ostra pastorjeva pridiga ne bo Čarlston bo vsaj še to sezono divjal po plesnih dvorah vsega sveta. Dolgega življenja pa mu tudi njegovi ljubitelji ne pripisujejo.

Gospodarstvo

Praktični pomen gospodarskega manifesta

Manifest evropskega in ameriškega velekapitala je še vedno predmet živahnih komentarjev. Prav za prav ta manifest ni povedal nič novega. O vseh teh problemih se je že mnogo govorilo in pisalo, toda gospodarska praksa je bila vedno nasprotna. Dosedanje izkušnje s pretiranim zaščitnim režimom so dovolj jasno pokazale, da gospodarski egoizem in razkosanost evropskih tržišč ne moreta pomagati Evropi iz težke gospodarske krize. Kljub temu pa drve evropske države s pretiranimi zaščitnimi carinami in raznimi drugimi omejitvami svobodne trgovine brez premisleka v lastno pogubo. Dan za dnem prihajajo poročila o ncvem povišanju zaščitne carine in drugih prohibitivnih ukrepah, ki so naperjeni proti svobodni trgovini. Tako se v praksi godi kljub manifestu finančnikov neposredno po njegovi objavi.

Baš te dni poročajo iz Anglije, da namerava angleška vlada zvišati carino na uvozni porcelan. Poljski industrijanci so te dni zahtevali od vlade, naj zviša zaščitno carino na tuje industrijske izdelke. Zato se ne smemo čuditi skeptikom, ki od manifesta ne pričakujejo nobenih pozitivnih rezultatov. Posebno Američani so preleli manifest kot nabožno željo, ki pa v praksi ne bo igrala nobene vloge. Sam prezident Coolidge je izjavil, da manifest ne bo pripomogel evropski trgovini k okrevanju.

— **Promet Poštne hranilnice v septembru.** Celokupni denarni promet Poštne hranilnice je znašal v septembru 3.436.978.599 Din 95 p, od tega brez gotovine 1 milijarda 552.498.998.11 Din ali 45.19 odstotka. Stanje vlog 31. X izkazuje v Beogradu 85.107.630 Din 78 p, v Sarajevu 51.182.999.75, v Ljubljani 67.219.867.03 in v Zagrebu 86.312.163 Din 02 p, skupaj 289.822.655.58. Celokupni računov je bilo 31. X v Beogradu 2051, v Sarajevu 2593, v Ljubljani 1396 in v Zagrebu 4262, skupaj 13.302.

— **Revizija zakona o taksah.** V finančnem ministertvu je bila imenovana komisija, ki naj zbere potrebni material za revizijo zakona o taksah. Fiskalna stran zakona se ne bo premenila, pač pa bodo izpadle poedine odredbe, ki v zakon pravza prav ne spadajo. Obenem pridejo v zakon nekatere nove odredbe.

— **Razdelitev železniškega parka bivše Avstro-Ogrske.** Generalni direktor madžarskih državnih železnic Samari je prispel v Beograd, da uredi z našim prometnim ministrom vprašanje razdelitve železniškega parka bivše Avstro-Ogrske.

— **Pogajanje z rudarji v Sarajevu.** Začetkom novembra se prično v Sarajevu pogajanja med rudarji in ravnateljstvom državnih rudnikov radi kolektivne pogodbe. Lani so ostala ta pogajanja brezuspešna.

— **Naša železniška uprava pospešuje tinozemsko konkurenco.** Komerčajni oddelek prometnega ministertva je izdal 18 t m odredbo, s katero prepoveduje nakladanje žita na postajah normalnega tira za pasivne kraje, kjer je ozkotirna železnica. S tem so hudo prizadeti izvozniki žita v pasivne kraje Srbije in Dalmacije. Zato nameravajo intervenirati pri prometnem ministru, da se ta odredba razveljavi.

— **Poljedelska razstava, davki in kmetje.** Večina referentov, ki so bili na letošnjih poljedelskih razstavah omenja v poročilih, da se vrši med ljudstvom tajna agitacija, naj kmetje ne razstavljajo svojih pridelkov, češ, da bo država po njih odmerila davke.

— **Fuzija beograjskih bank.** Dunavska banka v Beogradu se namerava spojiti s Kreditno banko v Debeljaci. V ta namen se bo vršila 31. m. skupna seja.

— **Madžarsko-jugoslovenska pogajanja.** Včeraj je prispela v Beograd madžarska delegacija pod predstvom njen svetnika Nikla, da nadaljuje trgovinska pogajanja. Najbrž s bo delegacija pogajala glede svobodne cone v Splitu.

— **Podražitev sladkorja.** Kartel jugoslovenskih sladkornih tovarnov je zadnje čase že dvakrat podražil sladkor, in sicer obkralj za 50 para po kilogramu. Ta podražitev pa ni upravičena, ker se produkcijski stroški niso zvišali. Cene sladkorne pese so pri nas nižje kot v drugih državah. Avstrijski, madžarski in češkoslovaški kapital, ki ima v naš sladkorni industriji ogromno večino, prabi vsako priliko, da izkoristi producentne sladkorne pese in konzument sladkorja.

— **Italijansko-jugoslovenska tarifa.** V prometnem ministertvu je posebn. komisija izdelala tarife za izvoz in uvoz avtomobilov in žive živine med Italijo in Jugoslavijo. Ta tarifa stopi v veljavo 1. februarja 1927.

— **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 740 kg loja, za dobavo 400 kg kemično čiste žveplene kisline ter za dobavo 14 kom karbidnih svetilk; do 29. oktobra t. l. za dobavo 6 ovojev steklenegega papirja, za dobavo raznih šip, a dobavo 3 omaric za vozne karte ter za dobavo 20 omar za vozne karte; do 2. novembra t. l. za dobavo 2000 kg kotnega železa, za dobavo 4 kamnoseških svetrov in za dobavo železne žice svetle, mehke nežarjene; do 5. novembra t. l. za dobavo 100 kg klobučevine. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Dne 20. novembra se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 8000 kom mila. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Darujte za dijaške kuhinje

Samo ob: 4. in 7.

se vrše današnje predstave originalne salonske veseloirge Radoljub z dežele

vsled velikih priprav za večerno gala predstavo

Ob: 9. zvečer:

Velika gala predstava! Slavnostna premiera vefilma s petjem

KOLO

Sreče, strasti in ljubezni. Sodeluje pevski zbor Narodnega gledališča in solisti.

Elitni Kino Matica

Telefon 124

Portega srca naznanjam v imenu svojem in svojcem, vsem prijateljem in znancom tužno vest, da je danes ob 11. zvečer preminila dobra, blaga mati, babica prababica, gospa

Neža Boh

v starosti 80 let
Pogreb se bo vršil iz Dol na Polico v petek do poldne.
Sv. maše zadušnice se bodo brale na Polici in v Ljubljani.

Ljubljana, 22. oktobra 1926.

Jedko Kozlovčar
uradnik Mestne hranilnice

Prazno sobo

posebnim vhom, event. tudi podstrešno, išcem za takoj. Ponudbe pod. Prazna soba 3036 na upravo Slov. Naroda

Oddam stanovanje

vnaem v Ljubljanski okolici. Poizve se: Jeranova ulica 11. 3035

Perfektno stenotipistko

veščo hivaščine in nemščine, išcem Sprejem tudi začetnik. Ponudbe na Pavao Braun i drug. Sombor, (Bačka).

Obligacijel

Kranjska, ogrska, bosanska in druga posojila vseh vrst kupimo. — Ponudbe z navedbo množine na upr Slov. Naroda pod. Najboljše plačilo/3039

Poverjeni prodajalec srečk državne razredne loterije

Orag. R. Kolakovit

BEOGRAD

prodaja na veliko in malo. Najbolje urejena poslovnica te vrste. Daje najugodnejše pogoje za prodajo srečk. Službeni načr z navodilom pošljem vsakemu brezplačno. 421-T

Dobro izurjena šivilja

za krznarske stroj se sprejme. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 3028

Sobarion

mladu, vještu, poštnu, 18 do 25 godina staru, vrlo snažnu i čistu neka govori slovenski, niemački, za malu obitelj, vrlo dobra kuća — Ponudbe na Schwarz drug Zagreb Preradovičeva ul. 1

Staro železo in kovine

na drobno in na vagone kupuje po najvišji cenah Fr Stupica, Ljubljana, Gospodarska c. 1.

Premog - drva

ILIRIJA, Kralja Petra trp. 5

Telefon 220

Ivan Magdič

kraja

JUPLIANA, Gledališka ul.

se priporoča za esensko se-ono 143-1

V. BRUNČIĆ & FR. REBERNIK

plekarija in ličarja

Ljubljana

KAROL KOTNIKOVA ULICA

Se priporoča za -sa v to stroki

spadajoča dela

Delo solidno

Cene zmene

Učenka

z dobrim sprječevali se sprejme

takoj v trgovino z električnimi

nimi predmeti. Pismene ponudbe

na upravo lista pod. Pridna učenka

3021

L. Mikuš

Učenka, Kraljica ul. 6

primoje svoje naloge

delatno in skrbno

posluje

Pogodbe se izvirajo tuja in ročna

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši cení kakor vsako leto vedno v zalogi Kupujem tudi

surovi in topljeni loj

in ga plačujem po najvišji dnevni cení. Jos. Bergman

Ljubljana Poljanska cesta 85.

Narodna tiskarna

izvaja vse v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor račune kuverte, cenike, uradne tiskovine, pomrtnice, hranilne in zadržat knjižice poročna znamenja, etikete, cvetke, časopise in karotulke od preproste do najfinije izvršitve točno, okusno in ceno

se telefon 1. ev 304

Ljubljana, Knaflijeva ul. 5